

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı

Karar Sayısı: 6602

Karar Tarihi: 18/12/2015

Kurul Başkanlığının 17.12.2015 tarihli gündem yazısı ekinde gönderilen 16.12.2015 tarih ve 24049440-730-E.29363 sayılı yazı ve eklerinin incelenmesi sonucunda;

Döngüsel sermaye tamponu uygulaması ile bankalarca yapılacak kâr dağıtımına ilişkin olarak; 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 93 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ile 05.11.2013 tarihli ve 28812 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ile 6 ncı maddesinin birinci ve beşinci fıkralarında yer alan yetkiler çerçevesinde ekteki usul ve esasların uygulanmasına,

karar verilmiřtir.

18/12/2015 TARİHLİ VE 6602 SAYILI KURUL KARARININ EKİ

DÖNGÜSEL SERMAYE TAMPONU UYGULAMASI İLE BANKALARCA YAPILACAK KÂR DAĞITIMINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Döngüsel tamponun ilanı ve uygulama

- 1) Döngüsel tampon oranı bankaların risk ağırlıklı varlıklar toplamının %0'ı ile %2,5'u arasında değişebilecektir.
- 2) Döngüsel tampon oranı, en az bir yıl önceden kamuoyuna açıklanır. Tampon oranındaki artışlar, artışın ilan edildiği tarihten bir yıl sonra cari hali gelirken, düşüşler düşüşün ilan edildiği tarihten itibaren geçerli olacaktır.
- 3) Döngüsel tampon oranının hesaplanmasında kullanılan göstergeler, Kurum tarafından üçer aylık dönemler itibari ile gözden geçirilerek, döngüsel tampon oranında herhangi bir değişiklik öngörülmesi durumunda kamuoyuna bilgi sunulacaktır.
- 4) Döngüsel tampon oranının pozitif olması halinde "Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmelik" in Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan geçiş süreci hükümleri geçerli olacaktır.

Döngüsel tamponun hesaplanması

- 5) Döngüsel tampon oranının belirlenmesinde Basel Komitesince önerilen ortak referans değişken olan kredi/GSYH açığı ana gösterge olarak dikkate alınacaktır. Kredi/GSYH açığı; herhangi bir zaman diliminde, kredi/GSYH oranı ile bu oranın uzun dönem trend değeri arasındaki farktır. Kredi verisi için geniş bir kredi tanımı yapılarak; bankalar (katılım bankaları dâhil) ve banka dışı mali kuruluşlar tarafından özel kesime kullandırılan krediler ile finansal olmayan özel sektör tarafından yurtdışından sağlanan kredilerin toplamı dikkate alınacaktır. GSYH olarak ise üç aylık yıllıklandırılmış milli gelir serisi kullanılacaktır.
- 6) Finansal döngünün tahmininde Kredi/GSYH açığının yanıltıcı yorumlara yol açma olasılığını en aza indirmek amacıyla ek göstergelerle analizin güçlendirilmesi temel bir prensip olarak Basel Komite tarafından da açıkça belirtilmiştir. Bu kapsamda, destekleyici göstergeler olarak; temelde GSYH, BIST-100 ve bankacılık sektörü özkaynak karlılığında gözlemlenen gelişmeler yakından takip edilecektir. Kurum, finansal sistem ve makroekonomiye ilişkin ilave göstergeleri de izleyecektir. Döngüsel tampon oranının belirlenmesinde Kurul Kredi/GSYH açığına ilave olarak bu paragrafta belirtilen göstergelerden herhangi birini veya birkaçı kullanmaya yetkilidir.
- 7) Döngüsel tamponun belirlenmesinde, kredi/GSYH açığının %3 ve %15'lik eşik değerleri geçmesi temel referans olarak alınmıştır. Kredi/GSYH açığı, GSYH'nin payda olarak davranışından etkilenir. Eğer açık yalnızca döngüsel yavaşlama nedeniyle artıyorsa, bu her zaman sistem-çapında risklerin oluştuğunu göstermeyebilecektir. Bu kapsamda aşağıda yer alan kural, destekleyici diğer göstergelerin de değerlendirilmesi neticesinde döngüsel tampon oranının belirlenmesinde kullanılacaktır.

$$\text{Döngüsel sermaye tamponu} = \text{Min}(\%2,5 \times \frac{\text{Max(Kredi Açığı} - \%3,0)}{\%15 - \%3}, \%2,5)$$

- 8) Kurul iki yıldan az olmamak üzere gerekli gördüğünde döngüsel tampon oranının belirlenmesinde kullanılan yöntemi gözden geçirecek ve değişiklik olması halinde kamuoyu ile paylaşacaktır.

Bankaya özgü döngüsel sermaye tamponunun hesaplanması

- 9) Bankaya özgü döngüsel sermaye tamponunun hesaplanmasında karşılıklılık esastır. Karşılıklılık uygulaması başta Basel Komiteye üye ülkeler ve Basel III kapsamında uygulanan döngüsel sermaye tamponları için geçerlidir. Bu ülkeler için kullanılacak döngüsel sermaye tamponu oranları, Basel Komitesinin internet sitesinin ilgili bölümünden elde edilecek ve hesaplamalarda Basel Komitesince yayımlanan bu oranlar esas alınacaktır.
- 10) Karşılıklılık uygulamasında, diğer ülkelerin Basel Komitesince belirlenen geçiş süresi dışında daha ihtiyatlı bir uygulama benimsemesi dikkate alınmayacak ve Basel Komitesince belirlenen geçiş sürecine uyumlu olarak en fazla %2,5 oranına kadar karşılıklılık prensibi uygulanacaktır.
- 11) Bankalar ilgili ülkelerde bulunan pozisyonlarına %2,5 oranından fazla olmamak şartıyla, geçiş sürecini de dikkate alarak diğer ülkelerde belirlenen tampon oranından daha düşük bir oran uygulayamaz. Ancak, Kurul belirli ülkeler için daha ihtiyatlı bir oran belirlemeye yetkilidir.
- 12) Bankanın pozisyon aldığı ülke için Basel Komitesi aracılığıyla yayımlanmış bir oran bulunmaması halinde, ilgili ülke için azami tampon oranı (%2,5); "Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmelik" in Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan geçiş süreci hükümleri çerçevesinde uygulanacaktır.
- 13) Bankalar, diğer ülkelerde yer alan bankacılık hesaplarındaki özel sektör kredileri ile alım satım hesapları kapsamında hesaplanan spesifik risk, ilave risk ve menkul kıymetleştirme riskleri için tutulması gereken sermaye tutarının risk ağırlıklı tutar karşılığını hesaplamada dikkate alacaktır. Bankalar arası piyasalardaki pozisyonlar ile kamudan alacaklar hesaplama dışında tutulmuştur. Banka dışı finansal sektör pozisyonları ise hesaplamaya dahil edilecektir.
- 14) Bankalar hesaplamaya dahil kalemlerin karşı tarafına göre coğrafik sınıflandırma yapacaktır. Karşı tarafın nihai olarak riski üstlenen taraf olması ve bankaların nihai risk alan tarafı tespiti için azami çabayı göstermeleri gerekmektedir.
- 15) Bankaya özgü döngüsel sermaye tamponu hesaplanırken, 14 üncü paragrafta belirtilen özel sektör kredilerinin bulunduğu ülkelerdeki tampon oranlarının ilgili ülkelerdeki pozisyonlarını dikkate alarak ağırlıklı ortalamasını hesaplar. Bankalar ağırlık olarak, ilgili ülke için 14 üncü paragrafta belirtilen özel sektör kredileri için hesaplayacağı risk ağırlıklı varlık tutarının, tüm ülkeler için aynı şekilde hesaplanan toplam risk ağırlığı tutarına oranını dikkate alır.
- 16) Spesifik risk, ilave risk ve kapsamlı risk sermaye yükümlülüğü için model yaklaşımı kullanılması durumunda, bankalar bu yükümlülüklerin ürün bazlı olarak risk ağırlığına dönüştürülmesine ve karşı tarafları dikkate alınarak coğrafi sınıflandırmaya tabi tutulmasına ilişkin olarak Kurumun onayına sunulacak bir yöntem geliştirir. Yükümlülüklerin portföy bazında hesaplanmasından dolayı ayrıştırılmaması durumunda, söz konusu portföyü oluşturan toplam risk tutarlarının, ilgili ülkelerde bulunan karşı taraflarının toplam risk tutarları dikkate alınarak oransal dağılımı yapılır.

Kâr dağıtımına ilişkin usul ve esaslar

- 17) Bankaların kâr dağıtımını yapmadan önce Kurumdan izin alması şarttır. İzin başvurularında, Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları dikkate alınır.
- 18) Bankalarca, öncelikle Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmelik ile Sistemik Önemli Bankalar Hakkında Yönetmelik kapsamında ortaya çıkacak ilave çekirdek sermaye gereksinimlerinin karşılanması esastır. Bankalar, anılan Yönetmelikler kapsamında ilave çekirdek sermaye gereksinimi ortaya çıkması durumunda, Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci ve 6 ncı maddesinde belirtilen esaslar dikkate alınarak dağıtılabılır kâr oranı hesaplar ve Kurumca verilecek izinlerde bu kâr oranı dikkate alınır.
- 19) Dağıtılabılır kâr tutarı, TMS uyarınca hesaplanmış ve ilgili tüm yasal ve sözleşmesel yükümlülükler sonrası bulunacak ilgili dönem net kârı ve geçmiş yılları kârı toplamı tutarıdır.
- 20) Kâr dağıtımına ilişkin olarak Kurulca belirlenebilecek ilave şartlar saklıdır.